

Kantttekeningen bij wetsvoorstel

In dit document mijn kanttekeningen bij het wetsvoorstel om het verheerlijken van terrorisme en het openlijk steunen van terroristische organisaties strafbaar te stellen.

Het voorstel maakt niet concreet wat precies onder verheerlijking valt. Daardoor ontstaat een rechtsonzekerheid. Het is niet duidelijk of je een symbool mag dragen dat indirect geassocieerd wordt met een terroristische organisatie zoals bijvoorbeeld de watermeloen. De watermeloen zou een hondenfluitje zijn voor steun aan Hamas. Het gebruik van de watermeloen ontstond echter na de Zesdaagse Oorlog in 1967 in de bezette gebieden nadat Israël de Palestijnse vlag verbood. De watermeloen is sindsdien een subtiel protest omdat de kleuren van een opengesneden watermeloen (rood, groen, wit en zwart) overeenkomen met de kleuren van de Palestijnse vlag. De watermeloen is dus al sinds 1967 een symbool van Palestijns verzet. Hamas ontstond pas 20 jaar later. Ondanks het exploiteren van het symbool door Hamas doet het symbool niets af aan de oorspronkelijke betekenis.

In het Wetboek van Strafrecht is terrorisme juridisch niet als één enkel begrip gedefinieerd. Het bestaat uit het concept van het terroristische oogmerk en een reeks bepalingen die misdrijven als terroristisch kwalificeren wanneer ze met dat oogmerk worden gepleegd. Terrorismen draait om het oogmerk waarmee een misdrijf wordt gepleegd. Het gaat om het zaaien van angst, het afdwingen van politieke of maatschappelijke veranderingen, en het ondermijnen van staatsstructuren. De wetgeving is erop gericht om niet alleen de daad zelf, maar ook de voorbereiding, opleiding en organisatie erachter strafbaar te stellen. Ik denk dat het niet eenvoudig is om een terroristisch oogmerk aan te tonen. En ook daardoor ontstaat een rechtsonzekerheid.

Het wetsvoorstel erkent zelf dat het een inbreuk vormt op dit grondrecht, maar stelt dat dit onder omstandigheden gerechtvaardigd is. Ik vind dat dit te ver gaat. Ik probeer te bedenken waarom je het tonen van een watermeloen strafbaar wilt maken terwijl overal bruine bagger gecommuniceerd wordt.

De wet laat ruimte voor interpretatie. De toepassing kan daardoor afhankelijk worden van politieke voorkeuren of maatschappelijke sentimenten. Dit kan leiden tot ongelijke behandeling. Ik ben er bang voor dat deze wet gebruikt gaat worden om kritiek op bijvoorbeeld het buitenlandbeleid van de Nederlandse regering te onderdrukken. En eigenlijk tonen enkele Nederlandse politici aan dat het niet raar is dit te verwachten. Als je de watermeloen als hondenfluitje voor steun aan Hamas frameert in plaats van steun voor het verzet en de vrijheidswens van het Palestijnse volk ligt het voor de hand dat het de wens is deze wet zo in te zetten als het legitimeren van de stemmen die je niet wilt horen.

Uitingen zoals “from the river to the sea” of het dragen van bepaalde symbolen kunnen strafbaar worden gesteld, ook als ze niet expliciet oproepen tot geweld. De leus verwijst geografisch naar het gebied tussen de rivier de Jordaan en de Middellandse Zee, wat zowel Israël als de Palestijnse gebieden omvat. Oorspronkelijk gebruikte de PLO die

leus in de jaren 60 als een oproep tot de legitieme bevrijding van Palestina. Later adopteerde ook Hamas die oproep. Voor veel Palestijnen en hun sympathisanten symboliseert de leus een roep om vrijheid, gelijke rechten en het einde van bezetting. In de oprichtingsstatuten en vroege partijprogramma's van de Israëlische Likud-partij zijn ook passages te vinden die sterk doen denken aan de gedachte achter de leus "from the river to the sea" maar dan vanuit de tegenovergestelde ideologische invalshoek. In het verkiezingsmanifest van 1977 van de Likud-partij staat expliciet: "Tussen de zee en de Jordaan zal er alleen Israëlische soevereiniteit zijn." Deze formulering weerspiegelt een visie op het grondgebied van Israël die exclusieve Israëlische controle impliceert over het hele gebied tussen de Middellandse Zee en de Jordaanrivier — dus inclusief de Westelijke Jordaanoever en Oost-Jeruzalem. De Likud-partij streeft traditioneel naar een Groot Israël. Likud heeft zich lange tijd verzet tegen het idee van een onafhankelijke Palestijnse staat. Het hele wezen van de Likud partij ademt dus from the river to the sea. Bij zowel Hamas als Likud gaat het om territoriale claims op hetzelfde gebied. Israël is bezig met invulling geven aan die leus. Als het over de Palestijnen gaat en over steun aan de Palestijnen, zou het om het verheerlijken van terrorisme gaan. Als het over Israël gaat, bewijzen onze vrienden ons een dienst. We meten met twee maten en het wetsvoorstel legitimeert dat. Het legitimeert meten met twee maten bij toekomstige conflicten. Het wordt politiek gekleurd.

Het niet mogen tonen van bepaalde symbolen of het niet mogen roepen van bepaalde leuzen gaat ook weerslag hebben op demonstraties. En dus op het demonstratierecht. De wet perkt dat recht dus in terwijl het een van de weinige mogelijkheden van burgers is zich te uiten. Uiteraard komt de mening van demonstranten niet goed aan bij de machthebbers maar dat is waarschijnlijk de hele gedachte achter demonstrenen.